

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/48/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319205331
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8319205331.3

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členov senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Ingrid Kalinákovej v právnej veci navrhovateľky Y. X., narodenej XX.XX.XXXX, bytom H. XXXX/XX, E., zastúpenej v konaní JUDr. N. X., narodenou XX.XX.XXXX, bytom H. 14XX/XX, E. proti osobe povinnej z výživného Z. X., narodenom XX.XX.XXXX, bytom E. Q. XX, t.č. H.. J. XX, X. o návrhu na zvýšenie výživného, o odvolaní osoby povinnej z výživného proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 10Pc/5/2019-193 zo dňa 25.10.2019 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok súdu prvej inštancie a v e c v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

I. Predmet konania

1. Predmetom konania je zmena rozsahu výživného pre plnoletú navrhovateľku zo strany otca ako osoby povinnej z výživného. Navrhovateľka podaným návrhom žiadala zvýšiť výživné zo sumy 70,- Eur na sumu 500,- Eur mesačne a to od 01.09.2019, zároveň zmeniť rozsudok Okresného súdu Humenné sp.zn. 12C/173/2009 zo dňa 27.01.2010. Návrh odôvodnila tým, že od poslednej zmeny pomerov uplynula pomerne dlhá doba a došlo k podstatnej zmene pomerov na jej strane, ktorá súvisí predovšetkým s nástupom na vysokoškolské štúdium.

2. Osoba povinná z výživného navrhovala v priebehu konania zvýšiť výživné v rozmedzí od 30,- do 50,- Eur. Navrhovanú sumu 500,- Eur považovala za neprimeranú, ktorá nezodpovedá schopnostiam a možnostiam povinného rodiča.

II. Obsah rozhodnutia

3. Okresný súd Humenné ako súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:
„Súd mení rozsudok Okresného súdu Humenné č. 12C/173/2009 zo dňa 27.1.2010 v časti výšky výživného pre navrhovateľku tak, že zvyšuje výživné pre navrhovateľku zo sumy 70 eur mesačne na sumu 250 eur mesačne, ktoré je otec povinný platiť k rukám navrhovateľky vždy do 1. dňa toho ktorého mesiaca od podania návrhu od 28.5.2019.

V prevyšujúcej časti návrh navrhovateľky zamietla.

Zaostalé výživné vo výške 582,66 eur za obdobie od 28.5.2019 do 25.10.2019 je otec povinný uhradiť do 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku“.

4. Svoje rozhodnutie súd odôvodnil tým, že vychádzajúc z vykonaného dokazovania zistil, že naposledy bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Humenné č. 12C/173/2009 zo dňa 27.01.2010, kedy bol otec zaviazaný prispievať na výživu vtedy maloletej navrhovateľky sumou 70,- Eur mesačne. Momentálne otec prispieva na výživu navrhovateľky sumou 135,- Eur mesačne aj bez rozhodnutia súdu.

V čase posledného rozhodnutia súdu o výživnom navštevovala navrhovateľka štvrtý ročník základnej školy. V roku 2015 nastúpila na Súkromnú strednú odbornú školu pedagogickú RBG v E.. V súčasnosti je navrhovateľka študentkou vysokej školy. Je nepochybné, že od poslednej úpravy výživného došlo k zmene pomerov na strane navrhovateľky, ktorá v čase poslednej úpravy výživného bola žiačkou 4. ročníka základnej školy a v súčasnosti je študentkou vysokej školy. Je nepochybné, že na strane navrhovateľky sa v súvislosti so štúdiom na vysokej škole podstatne zvýšili výdavky. Príjem otca je vo výške 1.072,26 Eur mesačne z pracovného pomeru a 818,42 Eur mesačne výsluhový dôchodok. Spolu to predstavuje sumu 1.890,68 Eur. Má vyživovaciu povinnosť voči maloletej D. X., nar. XX.XX.XXXX, kde bolo výživné zvýšené na sumu 200,- Eur mesačne. Pri určovaní výšky výživného pre navrhovateľku súd vychádzal z príjmu otca vo výške 1.890,68 Eur mesačne. Zohľadnil výdavky na výživné pre maloletú D. X. vo výške 200,- Eur mesačne. Ustálil výšku mesačných nákladov otca. Výživné vo výške 250,- Eur mesačne súd považuje za primerané výdavkom a príjmom otca. Konštatoval, že navrhovateľka nepreukázala také výdavky, ktoré by odôvodňovali výšku výživného 500,- Eur mesačne len od otca, s poukazom na skutočnosť, že vyživovaciu povinnosť má aj matka. Preto návrh v prevyšujúcej časti zamietol.

5. O dlžnom výživnom rozhodol tak, že sumu dlžného výživného od 28.05.2019 vo výške 575,- Eur zaviazal povinného uhradiť v lehote 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

6. Rozhodne právne odôvodnil s poukazom na ust. § 26, § 75 ods.1 Zákona o rodine.

7. O trovách konania súd prvej inštancie nerozhodoval

III. Obsah odvolania a vyjadrenia k odvolaniu

8. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie osoba povinná z výživného - otec. V podanom odvolaní uvádza, že súd prvej inštancie porušil jeho právo na spravodlivý súdny proces. Dané porušenie vidí v tom, že súd prvej inštancie mu nedoručil na vyjadrenie výdavky od navrhovateľky a zároveň má za to, že navrhovateľke neboli doručené jeho príjmy a výdaje s dostatočným predstihom vzhľadom na to, aby sa mohli účastníci konania k tomu vyjadriť. Poukazuje na to, že navrhovateľka odmietla mimosúdnu dohodu v rámci elektronickej komunikácie medzi nimi. Navrhovateľka má kúpený notebook v hodnote 1.400,- Eur a nerieši na ňom nič zložité v podobe matematických, či fyzikálnych výpočtov. Poukazuje na to, že pri takto stanovenom výživnom dôjde k možnosti, že nebude schopný platiť výživné, zruší poisťné. Navrhol aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že pôvodné výživné sa zvýši na sumu 200,- Eur.

9. K odvolaniu podala písomné vyjadrenie navrhovateľka, ktorá navrhuje potvrdiť napadnutý rozsudok ako vecne správny. Poukazuje na to, že príjmy a výdavky osoby povinnej jej boli poštou doručené až v deň pojednávania. Z príjmu povinného rodiča 1.900,- Eur a výdavkov možno vyvodzovať, že sú umelo zvyšované. Navrhované výživné vo výške 200,- Eur považuje za nízke.

10. Osoba povinná z výživného podala písomné podanie na súd prvej inštancie, kde žiadala doplniť dokazovanie s fotografiami topánok, čím odôvodňuje tým, že nie je pravdou, aby si umelo navyšoval výdaje ako to tvrdí navrhovateľka v podanom vyjadrení.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

11. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) v spojení s ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „C.s.p.“) preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. a contrario a zistil, že odvolanie osoby povinnej z výživného je dôvodné.

12. Predmetom prieskumu je posúdenie stanoveného rozsahu výživného zo strany otca pre plnoletú navrhovateľku vo výške 250,- Eur mesačne počnúc dňom 28.05. 2019. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu, rozsahom vykonaného dokazovania a skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie, zohľadňujúc námietky odvolateľa považuje skutočný stav za nedostatočne zistený pre rozhodnutie vo veci. V nadväznosti na uplatnené odvolacie námietky odvolací súd uvádza, že neúplné

zistenie skutočného stavu veci považuje za nesprávny procesný postup, ktorým znemožnil účastníkom konania, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Tento nedostatok zároveň nemožno odstrániť v odvolacom konaní, dodržiavajúc zásadu dvojinstančnosti súdneho konania. V prejednávanom prípade sa de facto presúva dokazovanie na odvolací súd, proti záverom ktorého účastníci konania nie sú oprávnení podať riadny opravný prostriedok. Za daného stavu odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Svoje rozhodnutie argumentuje nasledovne.

13. Podľa § 35 CMP, je súd povinný zisťovať skutočný stav veci, ktorý je podkladom pre rozhodnutie. Znamená to, že súd je povinný zistiť v konaní skutočný stav veci, ktorý je mierou čo najbližšieho priblíženia sa hmotnoprávneho rozsahu práv a povinností a právom chránených záujmov.

Podľa § 36 CMP súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa menia pomery.

14. Pre zmenu pôvodného rozsudku o výške výživného je potrebné vyhodnotenie existencie dôvodov pre zmenu pôvodného rozsudku v zmysle § 78 ods. 1, a § 121 CMP a to z hľadiska zmeny pomerov na strane povinného rodiča a na strane oprávneného. Pri rozhodovaní o zmene výživného na účely zisťovania pomerov je potrebné porovnať okolnosti v čase vydania predchádzajúceho rozhodnutia s okolnosťami v čase nového rozhodnutia, pričom predpokladom takejto zmeny je výrazná zmena pomerov. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Relevantné pre rozhodnutie o podanom návrhu na zvýšenie výživného je nielen to, či sa výrazne, trvalo, nie krátkodobo alebo nepatrne zmenili okolnosti na strane oprávneného, ale aj na strane povinného rodiča, ktoré boli podkladom pre predchádzajúce rozhodnutie o výživnom.

15. V prvom rade plnoletá navrhovateľka je stále osobou oprávnenou z výživného a je odkázaná na plnenie vyživovacej povinnosti zo strany svojich rodičov. Obaja rodičia nepopierajú jej odkázanosť na výživu .

16. Podľa ust. § 62 ods.1,2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa ust. § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa ust. § 62 ods.5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa ust. § 75 ods.1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

17. V prvom rade je potrebné uviesť, že rozhodnutie súdu prvej inštancie pokiaľ ide o právne posúdenie veci neobsahuje otázku právneho posúdenia veci prostredníctvom ustanovení § 121 CMP a § 78 Zákona o rodine, ktoré sa dotýkajú možnosti úpravy rozsudkov o výživnom v prípade zmeny pomerov.

18. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodňuje tým že na strane navrhovateľky ako oprávnenej osoby došlo k zmene pomerov, tieto dostatočným spôsobom definuje, pričom vychádza zo zisteného skutočného stavu veci. V rozhodnutí súdu prvej inštancie absentuje porovnanie pomerov na strane povinného, ktoré boli v čase pôvodného rozhodovania a porovnanie pomerov na strane matky navrhovateľky v čase pôvodného rozhodovania a v čase nového rozhodovania. Súd prvej inštancie sa neoboznámil s obsahom spisu, v ktorom bolo naposledy rozhodované o výživnom sp.zn. 12C/173/2019, z ktorého obsahu budú zrejmé pomery v čase pôvodného rozhodovania na strane otca ako aj matky . Povinnosťou súdu je porovnať všetky dôležité okolnosti pre určenie výživného v čase pôvodného rozhodovania a v čase nového rozhodovania. Potom následne zo zistených skutočností zrealizuje súd spoľahlivý a úplný záver o jednak existencii zmeny pomerov na strane oboch subjektov, teda oprávneného aj povinného. Dôležitým kritériom pre vyhodnotenie a stanovenie nového rozsahu výživného je aj otázka zistenia pomerov matky navrhovateľky, pretože súd nezisťoval jej príjem, majetkové pomery, možnosti a schopnosti a jej mieru, ktorou sa v súčasnosti podieľa na plnení výživného.

19. Z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie doposiaľ je zrejmé, že rodičia Y. nežijú v spoločnej domácnosti, osobnú starostlivosť zabezpečovala matka, ktorej dieťa do nadobudnutia plnoletosti bolo zverené do osobnej starostlivosti. Otec doposiaľ prispieval na jej výživu sumou 135,- Eur napriek tomu, že posledná úprava výživného stanovila sumu 70,- Eur a bola vykonaná v roku 2010. Súd prvej inštancie skúmal odôvodnené potreby Y., ktoré boli vyčíslené v priebehu konania. Je potrebné zhodnotiť, že zvýšené výdavky sa vynakladajú na stravné, ošatenie, obuv, hygienické, kozmetické potreby a predovšetkým súvisia s nástupom na vysokoškolské štúdium. Zo zisteného skutočného stavu možno tiež prijať záver, že otcovi pribudla vyživovacia povinnosť k mal.dcére D.. Okresným súdom Topoľčany bola určená otcovi vyživovacia povinnosť v sume 200,- Eur mesačne pre mal.D.. Rozsudok v čase vyhlásenia rozhodnutia súdu prvej inštancie nebol právoplatný.

20. Čo sa týka zisteného skutočného stavu vo vzťahu k odôvodneným potrebám Y., je možné konštatovať, že zvýšenie výživného zodpovedá potrebám Y., otázná však naďalej zostáva výška primeraného výživného, ktorá by rovnako zodpovedala možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom povinného rodiča - otca a zároveň ktorá by v sebe zohľadňovala kritérium prihladenia na zmenu rozsahu osobnej starostlivosti zo strany matky a teda povinnosť matky prispievať na výživu aj finančným plnením vzhľadom na vek navrhovateľky.

21. Majetkové pomery otca teda zmena majetkových pomerov porovnávajúc majetkové pomery otca v čase pôvodného rozhodovania a nového rozhodnutia a následne z toho aj potom prijatý záver o ich životnej úrovni nebol súdom vykonaný. Plnoletá Y. žije v spoločnej domácnosti s matkou, avšak podstatnú časť už trávi na internáte. Súd prvej inštancie je rovnako pri stanovení rozsahu výživného je potrebný reflektovať príjmy oboch rodičov zohľadňujúc mieru osobnej starostlivosti matky, ktorá v dôsledku stúpajúceho veku a samostatnosti Y. nie je tak markantná ako v čase poslednej úpravy výživného a treba pripustiť mieru osamostatnenia a nezávislosti navrhovateľky. Súd prvej inštancie po zistení pomerov na strane matky, porovnávajúc pomery na strane obidvoch rodičov prihladne na kritérium starostlivosti matky, vykompenzuje túto starostlivosť matky s podielom na komplexných výdavkov maloletej a určí pomer akým sa majú rodičia podieľať na úhrade výdavkov Y. tak, aby to zodpovedalo ich príjmovým pomerom.

22. Vzhľadom na absenciu porovnania pomerov pristúpil odvolací súd k zrušeniu napadnutého rozsudku podľa § 389 ods.1 písm.b/ C.s.p. a vrátil vec súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods.1 C.s.p.).

23. Úlohou súdu prvej inštancie je dôsledne zistiť a porovnať pomery na strane povinného, oprávneného a matky v čase pôvodného a nového rozhodnutia, pripojí spis Okresného súdu Humenné sp.zn. 12C/173/2009, v ktorom sa naposledy rozhodovalo o výživnom a porovná pomery v čase pôvodného a nového rozhodovania. Zistí majetkové pomery na strane povinného rodiča, teda otca, ako aj príjmové pomery a majetkové pomery na strane matky a porovná ich s pomermi v čase pôvodného rozhodovania. Zabezpečí si rozsudok Okresného súdu Topoľčany, ktorým bolo určené výživné na mal. D. X., nar. XX.XX.XXXX a zistí kritéria, v ktorých súd pri stanovení výživného na D., ktorá je vekovo mladšia stanovil výživné súd v rozsahu 200,- Eur mesačne. Vyrovná sa s námietkami odvolateľa o doručovaní

dôkazov, ktoré súd prvej inštancie mal k dispozícii a nedoručil ich druhému účastníkovi tak, aby mohol zaujať k týmto dôkazom v dostatočnom predstihu stanovisko a vyjadriť sa k nim. Vyhodnotí kritérium starostlivosti matky o navrhovateľku. Prijme záver o stanovení nového rozsahu výživného.

24. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).